

Americký úpadok: Odborníci stanovujú dátum smrti Spojených štátov

- CZ24 News | 1. února 2021

USA: Slávna kniha Oswalda Spenglera „Úpadok Európy“, ktorá vyšla pred sto rokmi, stále vzrušuje mysle. Ako naznačuje názov, budúcnosť Európy je veľmi pochmúrna. Aj keď sa dá doslova názov knihy (po nemecky Der Untergang des Abendlandes) preložiť ako „Západ slnka západného sveta“, slávny nemecký publicista a filozof Spengler napísal o západnej Európe. USA však zostali prevažne v zákulisí. Niektorí čitatelia knihy preto dospeli k nie celkom správne mu záveru: hovoria, že Európa je odsúdená na zánik, ale Amerika má budúcnosť. Tá v úlohe veľkej sily nahrádza schátraný Starý svet ...

V skutočnosti, v čase publikácie Úpadku Európy, sa začal rýchly rozmach Nového sveta. Amerika dokázala maximalizovať výhody oslabenia Európy v dôsledku prvej svetovej vojny. V dôsledku druhej svetovej vojny sa Amerika ešte viac zakorenila a vytvorila vojenský a dolárový základ povojnovej hegemonie vo svete. Na tomto základe vznikla ríša Pax Americana. Zdalo sa, že po rozpade ZSSR bude svet monopolárny a hegemonia USA sa stane absolútnou. Mnohí cítili, že táto hegemonia bude večná. Francis Fukuyama sa vo svojom uznávanom diele „Koniec dejín“ ponáhľal zaznamenať súčasný stav, ktorý sa formoval na začiatku 90. rokov, a vyhlásiť Pax Americana za večný mierový stav.

Mnoho obdivovateľov Ameriky povedalo a naďalej tvrdí, že sa jedná o exkluzívny štát „New Atlantis“ (meno, ktoré dal anglický filozof Francis Bacon). Tvrdiť, že pokus o porovnanie s inými štátmi, ktoré boli kedysi cisárskymi mocnosťami (napríklad Španielskom a Britániou), je nesprávny. Z toho dôvodu, že „Nová Atlantída“ bola vytvorená podľa projektu. Projekt takých charizmatických osobností ako Francis Bacon a otcovia zakladatelia John Adams, Benjamin Franklin, Alexander Hamilton, Thomas Jefferson, James Madison, George Washington. Misionársky štát, ktorý je údajne

povolaný existovať navždy a osvetliť všetky národy Zeme. Avšak dnes skeptici tvrdia presný opak: hovoria, že štát je umelý, taký nežije dlho, rovnako ako všetky umelo narodené deti mimo matrice sú odsúdené na skorú smrť ... Amerika je skutočne mladý štát – za päť rokov to bude iba 250 rokov, z toho presne polovica bola obsadená vnútornými problémami, to nie je mesianizmus.

Na konci 19. storočia anglický spisovateľ Oscar Wilde žartoval o umelosti amerického vzdelávania a jeho neschopnosti plniť svoju mesiášsku úlohu: „Amerika je jedinou krajinou na svete, ktorá prešla od barbarstva k úpadku, pričom preskočila éru civilizácie “.

Spochybnenie tézy o večnosti Pax Americana a možnom oslabení pozície USA vo svete sa považovalo za zlé správanie sa amerických politikov a akademikov v povojnovom období. Boli, samozrejme, aj niektorí „disidenti“, ale boli ostrakizovaní. Ak aj za vlády Obamu a dokonca Trumpa bolo pomerne málo skeptikov, ktorí očakávali začiatok amerického úpadku, dnes je situácia úplne iná. Na začiatku roku 2021, po udalostiach z nepokojov z minulého leta (protesty Black Lives Matter) a prezidentských volieb, nikto skutočne neverí v zachovanie Pax Americana.

A mnohí sú vo všeobecnosti pesimistickí ohľadom budúcnosti Spojených štátov. Vidia skutočnú hrozbu občianskej vojny s použitím zbraní, rozdelenie krajiny na niekoľko častí, ekonomickú degradáciu, presun kontroly nad krajinou zo štátu na najväčšie digitálne korporácie v Silicon Valley, kolaps amerického dolára atď.

V tejto súvislosti je zaujímavé vrátiť sa k dielam spomínaných „disidentov“. A čudujte sa, ako sa im podarilo vyhnúť sa hypnotickému efektu dočasných úspechov Ameriky a objektívne vidieť budúcnosť krajiny v krátkodobom a strednodobom horizonte. Budúcnosť, ktorú možno analogicky s názvom diela Spenglera nazvať „Americký západ slnka“.

Jedným z nich je anglický historik Paul Kennedy. V roku 1987 vydal v USA knihu Ekonomické zmeny a vojenské konflikty od roku 1500 do roku 2000. V tom čase bol Paul Kennedy profesorom na univerzite v Yale uprostred amerického intelektuálneho prostredia. Na konci osemdesiatych rokov bola kniha v Amerike dokonca privítaná so súhlasom, pretože predpovedala rozpad Sovietskeho zväzu, ktorý si prialo mnoho amerických politikov. V tom čase sa málo pozornosti venovalo autorovej predstave, že Amerike tiež hrozí oslabenie či dokonca strata statusu supervelmoci.

V knihe Paula Kennedyho bol kľúčový koncept „imperiálneho prepätia“

Na udržanie postavenia supervelmoci potrebuje štát vojenskú moc a na jej udržanie si vyžaduje veľké rozpočtové výdavky. Ak ale krajina dlhodobo vynakladá viac ako 10% na vojenské účely, z dlhodobého hľadiska nevyhnutne začne ekonomicky slabnúť. 10% je maximum.

Ak má krajina ďalšie „systémové ťažkosti“, potom môže byť bariéra podľa P. Kennedyho 5%. Sovietsky zväz je typickým príkladom takejto „preťaženej ríše“. V posledných rokoch existencie ZSSR podľa niektorých odhadov vojenské výdavky sovietskeho štátu dosiahli 20% HDP. Pokiaľ ide o USA, po skončení studenej vojny, ako poznamenali komentátori knihy P. Kennedyho, Amerike údajne nehrozí „imperiálne prepätie“. Americké vojenské výdavky skutočne začali klesať v 90. rokoch. Ak nie v absolútnom, tak v relatívnom vyjadrení (ako podiel na všetkých rozpočtových výdavkoch a ako podiel na HDP). Paula Kennedyho začali vysmievať ako „alarmistu“ a jeho knihu – ako neúspešnú napodobeninu Spenglerovho diela „Úpadok Európy“.

Ale už v 21. storočí Washington opäť zaznamenal vonkajšie hrozby – predovšetkým z Ruska a Číny. A začal zvyšovať svoje vojenské výdavky. Podľa prezidenta Billa Clintona (koniec 90. rokov) boli vojenské výdavky na úrovni 270 – 280 miliárd dolárov, ale vojenský rozpočet na rok 2021 sa už rovná

740 miliárd dolárov. Ich podiel na vojenských výdavkoch na HDP je dnes v regióne 4% HDP. Zdá sa, že záťaž nie je fatálna. Ale v čase, keď P. Kennedy písal svoju knihu, bol hrubý domáci produkt (HDP) USA výrazne odlišný. Za viac ako tri desaťročia poklesol podiel reálnej ekonomiky na HDP asi o polovicu, v súčasnosti predstavuje niečo vyše 20%. Zvyšok sú rôzne služby.

Ak upravíme odhady s prihliadnutím na silné „zriedenie“ HDP rôznymi službami, potom sa dnešné USA blížia ku kritickej úrovni „imperiálneho prepätia“. Situáciu zhoršuje to, čo P. Kennedy nazýva „systémové ťažkosti“. Jedná sa o hospodársku krízu spôsobenú takzvanou pandémiou koronavírusu, ako aj o sociálne nepokoje v krajine.

Na prelome XX-XXI storočia. v Amerike sa zrazu objaví celá galaxia intelektuálov – „disidentov“, ktorí začnú diskutovať o téme možného „úpadku“ Pax Americana. Medzi nimi bol dokonca aj Francis Fukuyama, ktorý bol oslavovaný oficiálnym Washingtonom (za svoj „Koniec histórie“). V roku 1999 vydal knihu *The Great Disruption: Human Nature and the Restitution of Social Order*. Práce už teraz alarmujú budúcnosť Ameriky. Aj keď úplný a podrobný obraz kolapsu Ameriky, a dokonca presne datovaný, nevytvára Fukuyama vo svojom filme *Veľký rozkol*. Existuje iba niekoľko dotykov apokalyptickej budúcnosti.

V roku 2002 vyšla kniha „Smrť Západu“ od slávneho amerického politika a publicistu Patricka Buchanana. V tejto knihe autor napísal, že „smrť“ západnej civilizácie sa začne v USA. V rovnakom rade sú aj diela slávneho amerického sociológa a politológa Samuela Huntingтона (ten istý, ktorý napísal „Súboj civilizácií“). V roku 2004 vydal knihu *Kto sme? Pohľad tohto autora na budúcnosť Spojených štátov* je tiež veľmi pesimistický. Všetci traja vyššie uvedení autori smutne informovali, že slúbený „taviaci kotol“ nevyšiel z Nového sveta, ktorý by dokázal stráviť rôzne národy a etnické skupiny a premenil ich na nové historické spoločenstvo nazývané „americký ľud“. Súčasnú pôvodnú americkú civilizáciu založenú na anglosaskej alebo protestantskej kultúre začali rýchlo nahlodať ďalšie kultúry, ktoré priniesli prisťahovalci. Mimochodom, táto myšlienka je formulovaná v celom názve vyššie spomínanej knihy Patricka Buchanana: „Smrť Západu: Ako umierajúce obyvateľstvo a invázie imigrantov ohrozujú našu krajinu a civilizáciu“.

Oblúbenou témou mnohých amerických politológov, futuristov a publicistov bol očakávaný rozpad Ameriky na samostatné časti. O tomto scenári písali slávny politológ profesor Stephen Cohen, diplomat a historik George Kennan, novinár Paul Starobin a ďalší.

Napríklad George Kennan predpovedal rozpad USA po rozpade ZSSR. Vo svojej knihe *Around the Rocky Hill: Personal and Political Philosophy* (Okolo skalnatého kopca z roku 1993) napísal, že Spojené štáty sa stali „monštróznou krajinou“, ktorá trpí opuchnutou byrokraciou a „pýchou neprimeranej veľkosti“. Podľa jeho názoru by bol život oveľa lepší, keby boli USA „decentralizované na niečo ako tucet ústavodarných republík“.

A tu je názor Paula Starobina, ktorý načrtol vo svojej knihe z roku 2009 *After America: Tales of the Coming Global Age*. Autor sa domnieva, že k neprijateľnému zasahovaniu ústrednej vlády do záležitostí štátov dochádza už dlho. Podľa jeho názoru je nevyhnutná obnova konfederácie štruktúry, ako to bolo pri vzniku Spojených štátov. Starobin navrhuje zvážiť možnosť zbaviť USA „vysoko postavenej autokracie z Washingtonu“ a zmeniť Ameriku na zbierku autonómnych regionálnych republík odrážajúcich ekonomické a kultúrne charakteristiky regiónov. Podľa jeho názoru to bude znamenať priaznivý návrat pre USA k „tvorivému pôvodu“.

Je zvlášť potrebné vyzdvihnúť skupinu autorov, ktorí nielen predpovedajú „úpadok“ Ameriky, ale pomenúvajú aj konkrétne dátumy a dáta. Do tejto skupiny možno zaradiť už spomínaného Patricka Buchanana. Po uznávaní knihy *Smrť Západu* v roku 2011 napísal knihu *Samovražda supervelmoci*. V novej knihe už Buchanan oveľa konkrétnejšie napísal scenár smrti Ameriky a

tentoraz pomenoval dátum tejto udalosti – 2025.

O to prekvapujúcejšia je kniha takého amerického „proroka“, akým bol Thomas W. Chittam. Kniha sa volá Civil War II: America's Coming Collapse. Publikované v roku 1996. O autorovi a knihe som už písal. Pred štvrtstoročím predpovedal Thomas Chittam, že v Amerike sa začne občianska vojna. A pomenoval konkrétny dátum – 2020.

Je nemožné nespomenúť profesora histórie na Wisconsinkej univerzite Alfreda McCoya. V roku 2012 vydal knihu Nekonečné impérium. Načrtáva štyri scenáre pre USA a svet. Ale pre Ameriku končí každý scenár rovnako: Americký pokles medzi rokmi 2020 a 2025. „Americké storočie sa skončí tichom,“ obrazne povedal profesor.

Môžete tiež spomenúť amerického vedca ruského pôvodu Petra Valentinoviča Turchina (do USA pricestoval s rodičmi v 70. rokoch minulého storočia). V roku 2013 bol spoluautorom kníh Vojna, vesmír a vývoj zložitých spoločností v starom svete. Pomocou matematických modelov „sekulárnych“ sociálno-demografických cyklov dospel k záveru, že Ameriku v roku 2020 zasiahne veľmi vážna kríza.

Niektorí neamerickí autori by mali byť zahrnutí do skupiny takýchto „presných prorokov“. Napríklad slávny nórsky profesor, sociológ Johan Galtung. Tento 90-ročný profesor sa nazýva „nórsky prorok“. Predpovedal teda rozpad Sovietskeho zväzu s desaťročným náskokom. Pred takmer dvadsiatimi rokmi Galtung uviedol, že Amerika zahynie ako ríša. A pád Pax Americana sa začne v roku 2020 a do roku 2025 úplne stratí svoj status supervelmoci. Nór tiež tvrdí, že stratu medzinárodnej prestíže USA bude sprevádzať „zvýšenie fašistických nálad“ v tejto krajine. Svoje úvahy o tom načrtol v knihe Pád amerického impéria z roku 2009 – Čo bude ďalej? V Amerike nie je Nór obľúbený zo zrejmých dôvodov. Pre svoju ostrú kritiku amerického kapitalizmu a imperialismu je označovaný za „skrytého komunistu“.

Na záver uzavriem prehľad „prorockých predpovedí“ o Amerike od slávneho francúzskeho ekonóma, politika a spisovateľa Jacquesa Attaliho, „šedej eminencie“ posledných francúzskych prezidentov, počnúc Mitterrandom. Jacques Attali vyniká na pozadí ostatných autorov tým, že nie je iba intelektuál, ale človek patriaci k svetovej elite. Zároveň je na rozdiel od mnohých osobností svetovej elity veľmi úprimný a publikovaný. Autor asi 70 kníh, veľký fanúšik poskytovania rozhovorov. V súvislosti s diskutovanou témou nás obzvlášť zaujíma kniha „Stručná história budúcnosti“, ktorá vyšla v roku 2006. Kniha je predpoveďou svetového vývoja na zhruba polstoročie.

Attali tvrdí, že v roku 2025 vypukne „bezprecedentná hospodárska kríza“, ktorá „povedie k absolútnej porážke Ameriky na jej vlastnom území – k rozhodujúcemu ukončeniu dominancie dolára a vyčerpaniu geopolitickej sily USA“.

Americký pokles neprebehne cez noc. Proces potrvá do roku 2035. Nie, Amerika nezmizne z mapy Zeme, prestane vládnuť nad ostatnými. Do tej doby sa z nej stane iba veľký štát spolu s asi tuctom ďalších rovnakého kalibru. Hegemón nebude a nebude ani žiadnou supervelmocou. A najväčšie nadnárodné korporácie sa budú snažiť kompenzovať jeho absenciu. V prvom rade americké IT korporácie. Aliancia GAFA sa stane hlavným (alebo dokonca najväčším) aktérom na svetovej scéne. Táto skratka skrýva názvy štyroch veľkých amerických korporácií: Google, Apple, Facebook, Amazon.

Podľa opakovaných priznaní Jacquesa Attaliho nie sú mnohé jeho diela iba nestrannou predpoveďou budúcich udalostí pod vplyvom rôznych „objektívnych faktorov“. Nie, venuje sa „výstavbe budúcnosti“ a seba a svojich „patrónov“ považuje za dôležitý „subjektívny faktor“ schopný ovplyvňovať budúce udalosti. A kniha „Stručná história budúcnosti“ by mala byť vnímaná ako akýsi „cestovný plán“, ktorý autor vypracoval v záujme svojich vysokých „patrónov“ (teraz o nich nebudem

hovorí, toto je téma pre samostatnú diskusiu).

Jacques Attali a jeho „patróni“ zjavne urobili a urobia všetko pre to, aby urýchlili „úpadok“ Ameriky. V Stručnej histórii budúcnosti je tento „pokles“ iba prvou etapou plánu na pol storočia. Po nej budú nasledovať ďalšie štyri etapy. Poslednou menovanou je úplné a konečné ustanovenie moci svetovej elity na planéte.

Jacques Attali je celkom spokojný s výsledkami volieb a prezidentom Joeom Bidenom. Rád by som upriamil vašu pozornosť na rozhovor, ktorý Jacques Attali poskytol mexickej tlačovej agentúre Confabulario na konci minulého roka. Ďalšia pasáž je obzvlášť dôležitá. Attali sa obrátil na svoju knihu „Stručná história budúcnosti“ a spomenul si na hlavné etapy, ktorými bude musieť ľudstvo v nasledujúcom polstoročí prejsť. Zopakoval, že vo svojej koncepcii krátkej histórie budúcnosti je prvou etapou úpadok Ameriky ako veľkej mocnosti. A povedal, že táto etapa je už dokončená. Tieto slová povedal 26. decembra, t.j. ešte pred definitívnym rozhodnutím o víťazovi prezidentských volieb 3. novembra 2020. Americký pokles teda prebieha pred termínom. A zjavne pomocou „subjektívneho faktora“.

Zdroj: Valentin Katasonov

Zdroj: <https://www.armadnymagazin.sk>